

Bogár István sárközi és Török József
tápai együttesvezetők

Búcsú a tápai folklór ápolójától

Tapé folklórhagyományának tudatos gyűjtését a múlt század végén a faluban élő és működő kántortanító, Leffelholcz János kezdte meg. Dalárdájával már nemcsak templomi énekeket, hanem tápai népdalokat is énekeltetett. A kántorságban őt követő Inczédi Endre, majd Csóti Mihály egyre többször nyúltak vissza a falu hagyományos dalaihoz, s nem véletlen, hogy ilyen előzmények után Tápén megalakult a Gyöngyös Bokréta. 1934-ben az egyházközség elnöke Török György volt. József fia természetesen került közel az egyházi és a népzenehez, aminek az lett a vége, hogy az elemi elvégzése után a tanítóképzőbe iratták. Már akkor tudatos figyelmet szentelt a falu dal- és zenehagyományainak. „Képzős koromban – emlékezett vissza – Gyula bátyám is bokrétás volt. Ha csak tehettem, elkísértem őket. Egy ízben a bátyám nem tudott elmenni a fellépésre, tudom vidékre ment a tápai bokréta. Csóti úr szölt, nem ugranék-e be a bátyám helyett. Egy percre sem gondolkodtam, mentem. Annyiszor láttam már a műsorukat, meg aztán nem koreográfiákat, hanem eredeti táncokat táncoltak, a lakodalmast, amelynek Tápén egyszerű, de szigorú rendje volt. Azokat akkoriban már a kigyerekek is tudták. Számomra úgy látszik, mélyvíz volt az a beugrás, mert azóta is a tápai folklórhagyományok „nőmös fertőzöttségében és bővületében” élek és dolgozom. Csóti halála után, majd feleségének Szegedre költözését követően mindennemű kinevezés – akkor még nem volt ilyesmi – nélkül élére álltam a híressé vált tápai bokrétának. Otthonról magammal hozott ragaszkodásomat a tanítóképzőben szerzett muzikális tudással bővítettem, így a próbákon magam zongoráztam. A tápai paraszzenészeket csak a fellépések előtti próbákra és a fellépésekre vittük magunkkal. Műsoraink voltak a Lakodalmas, a Névnapki köszöntő, az Úveges tánc, a Halászos és mars és még néhány, amelyek javarészt már az első bokréta száma is voltak. A felszabadulást követően az időközben tápai kántortanítóvá lett Waldmann Józseffel megalakítottuk a tápai népi együttest. Rajta kívül dolgozott velem Molnár Imre tanító, Mezey Károly koreográfus. Falvay Károly tánctanár és te se kevés ideig. A népiegyüttes-korszak után kezdődött az igazi világom. Feleségemmel együtt és néhány helyi vezetővel megalakítottuk a tápai pávakört. Ettől fogva kizárólag Tapé folklórhagyományait gyűjtöttük és dolgoztuk színpadra. Elsősorban a bokrétás anyagot elevevitettük fel, melyek mellé feldolgozásra került a Pünkösdőlő, a Képek a múltból, a Disznóból, a Kendővívés és sok más. Hogy milyen eredményeink lettek ebből? Nem sorolom, mert hosszú sor. Az együttes szinte mindig aranyra minősült, amely mellé megszereztük az Örökös Kiváló Együttes címet és a Nívódíjat, nem egyszer. Hogy érdemes volt-e kitarítani? Mindenképpen!”

Török József szerényen kitért az elől a kérdés elől, vajon személyes elismerésekkel miként állunk. Csak mosolygott. Csakhogy én nagyon jól tudtam akkor is, ma is, hogy számára nem az volt a legfontosabb, hanem hogy az együttes munkáját értékeljük „odafönt”. Ehhez azonban természetesen járult a vezetők munkájának elismerése. Ebből sem volt hiány, hiszen a legmagasabb kitüntetések sora is bizonyítja: Török Józsefet, a tápai hagyományörző népi együttes vezetőjét országosan is számon tartották. Az együttes élén nem kevesebb, mint negyvenöt évet „bírt ki”. Hogy milyen nehéz volt? Jóska bátyánk sokat talpalt, kuncsgortott, hogy legyen szép ruha meg autóbusz a fellépéshez.

Az utóbbi években egyre többet gyengélkedett Jóska bácsi. Két évvel ezelőtt komoly műtétet végeztek rajta, Már akkor éreztük, itt komoly baj van. Sajnos nem csalódtunk: Józsi bácsit az idén halálos betegség támadta meg, amit az amúgy erős teste és szíve már nem tudott legyőzni. Gyötrelmes két hónap után vettünk tőle végső búcsút. Nagy veszteség érte Tapé hagyományápoló nemzetét s úgy hiszem a magyar folklór tisztelőit is. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

iff. Lele József